

UNESCO un DAP rīkotā semināra „Dabas resursu izmantošanas ētiskie aspekti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās” darba grupas - „Par medību un ētikas jautājumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās” rezultātu apkopojums.

Diskusijā apspriestie jautājumi

Tika izvirzīti diametrāli pretēji uzstādījumi par medībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (ĪADT). Tikai daļa klātesošo atbalstīja viedokli, ka ĪADT nav pielīdzināma parastām medību platībām un medīt tajās izklaides nolūkā ir neētiski.

Tika diskutēts par ētikas normu relatīvo raksturu sabiedrībās ar dažādu attīstības līmeni. Daļa klātesošo atbalstīja viedokli, ka medību sistēma un mednieku ētiskā attieksme Latvijā ir augstākā līmenī kā citviet Eiropā un no latviešu medniekiem citiem būtu jāmācās.

Daļa klātesošo izvirzīja viedokli, ka jāmedī pilnīgi visās ĪADT, kamēr otra diskusijas dalībnieku daļa pauda viedokli, ka medīt ĪADT varētu tikai īpaši izvērtējot medību nepieciešamību konkrētajā teritorijā. Daļa klātesošo atbalstīja viedokli, ka ne visas ĪADT teritorijas vai to daļas ir jāiekļauj medību platībās.

Tāpat tika pausti pretēji viedokļi par to vai medījamo dzīvnieku šaušana ĪADT pieļaujama izpriecu nolūkā vai tikai tad, kad medījamo dzīvnieku blīvums draud pārsniegt vai pārsniedz pieļaujamo, tā apdraudot ekosistēmas vai to sastāvdaļas, izraisot postījumus lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, vai arī apdraudot cilvēka un dzīvnieku veselību. Noregulēt dzīvnieku skaitu ar citiem paņēmieniem nav iespējams.

Izskanēja aicinājums medību ētikas jautājumus Latvijā apskatīt pasaules kontekstā. Modeļa līmenī tika parādīts, kā nemateriālais, ētiskais ieguldījums ilgākā laika posmā pārvēršas un nes sabiedrībai materiālu labumu. Pasaules kontekstā medīt ĪADT ir neētiski.

Tika diskutēts par medībām kā dabas aizsardzības formu arī vēsturiskajā aspektā. Tika apskatīts jautājums par medībām kā biotopu aizsardzības pasākumu, ar piebildi, ka piebarošana padara to bezjēdzīgu. Ne visi piekrita pilnīgam medījamo dzīvnieku piebarošanas aizliegumam ĪADT.

Tika runāts par Gaujas NP un Slīteres rezervāta pieredzi medījamo dzīvnieku skaita regulēšanā, 20. gs. septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados, kad šajās teritorijās virkne medījamo dzīvnieku sugu netika medītas, tāpēc, ka nebija pamata to skaitu regulēt.

Tika apspriests jautājums par medību un dabas tūrisma interešu sabalansēšanas nepieciešamību ĪADT, kurās medī. Medības izbaida dzīvniekus, maina to uzvedību un var radīt neērtības vai pat apdraudēt ĪADT apmeklētājus.

Vairums no klātesošajiem uzsvēra nepieciešamību ĪADT notiekošajās medībās iesaistīt vietējos iedzīvotājus.

Daļa klātesošo nesaskatīja ētiskas dabas problēmas rīkojot medības ĪADT un gūstot ienākumus sabiedrībai.

Daļa diskusijas dalībnieku iestājās par sabiedrības izglītošanas nepieciešamību, ar vidi un dabu saistītos jautājumos, kamēr otra daļa vēlējās akcentēt medību, kā videi draudzīgas nodarbes, popularizēšanu iedzīvotāju vidū. Visi klātesošie vienojās, ka izglītošanas pasākumi un mācības to dažādās izpausmēs, ir būtiski tālākai savstarpējās komunikācijas procesa attīstībai. Daļa klātesošo uzsvēra izmaiņu nepieciešamību normatīvajos aktos, nolūkā uzsākt mednieku apmācību jaunākā vecumā.

Tika uzsvērtā nepieciešamība katrai ĪADT, saskaņā ar tās izveides mērķi, precīzi noteikt, kādas darbības un kādos kalendāros termiņos ir atļautas vai aizliegtas. Rīkoties pēc principa - neaizliegt to, ko var atļaut.

Izskanēja aicinājums, savstarpējā saskarē starp dažādām interešu grupām, mākslīgi nesaasināt situāciju. Atsevišķi diskusijas dalībnieki pārmeta dabas aizsardzības speciālistiem, viņuprāt, nekompetenci medību jautājumos, savukārt dabas aizsardzības un vides speciālisti norādīja uz trūkumiem mednieku zināšanās par dabas procesiem.

Klātesošajiem bija iespēja noklausīties profesora J. Vīksnes sagatavotu prezentāciju „Ūdensputnu medības aizsargājamās dabas teritorijās”, kurā tika akcentēta sīko plēsēju medīšanas nepieciešamība ūdensputnu ligzdošanas vietās.

Tika izvirzīta un atbalstīta doma par īpašas komisijas izveidi, kura nodarbotos ar medību jautājumiem ĪADT un kurā iekļautu autoritatīvākos medību un vides aizsardzības speciālistus.

Secinājumi

- **Laikā, telpā un apjomos regulējamas medības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir pieļaujamas, ja tās netraucē populāciju atražošanas un nav pretrunā ar dabas aizsardzības un vides izglītības mērķiem.**
- **Jāturpina diskusija starp dabas aizsardzības speciālistiem un medniekiem. Diskusija par medībām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ētisko aspektu ietvarā jāizvērš ar sabiedrību kopumā.**
- **Jāizvērtē iespējas izveidot konsultatīvu padomi medību un medību ētikas jautājumu izskatīšanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.**

17.11.2011.

Rīgā

Darba grupas vadītājs Vilnis Skuja